

**Силабус
освітнього компоненту ВК**

Теорія і практика міжкультурної комунікації

Назва дисципліни:	Теорія і практика міжкультурної комунікації
Рівень вищої освіти:	перший
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4174
Обсяг освітнього компоненту	3 кредитів (90 годин)
Форма підсумкового контролю:	залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра іноземних мов
Мова викладання:	англійська, українська
Керівник курсу:	Сасенко Наталія Віталіївна, д.п.н., професор
Контактний телефон:	(057) 707-37-21
E-mail:	saienkonv@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Мета курсу – сформувати базове розуміння засад комунікації; з’ясувати природу, компоненти і форми міжкультурної комунікації; показати вплив на природу міжкультурної комунікації психічних, соціальних, когнітивних, культурних та інших чинників, а також різноманітних ситуативних складових комунікації; забезпечити розвиток лінгвокраїнознавчої компетенції, що передбачає знання про соціокультурні особливості інших країн та відповідні уміння здійснювати мовленнєве спілкування (у монологічній та діалогічній формах) з їх представниками.

Предмет: соціокультурний та прагматичний компоненти іноземної мови.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- формування полікультурної особистості;
- опанування культури міжнаціонального спілкування;
- виявлення, опис та інтерпретація детермінуючих чинників інших культур;
- ознайомлення з різними видами культурної діяльності соціальних груп та індивідів, нормами їх поведінки і цінностями;
- формування навиків швидко й ефективно вирішувати ситуації міжкультурного непорозуміння, безконфліктно організовувати робочий процес у багатонаціональних колективах;
- ознайомлення з найістотнішими особливостями різних культур, які можуть бути перешкодою при встановленні контактів з їх представниками;
- моделювання реальних ситуацій міжкультурної комунікації, аналіз власної поведінки і поведінки партнерів;
- порівняння культури з акцентом як на загальних труднощах процесу комунікації, так і на окремих випадках міжкультурного спілкування;
- підготовка до встановлення ефективних контактів з представниками інших культур, досягнення поставлених цілей і результатів.

Передумови для вивчення дисципліни для успішного оволодіння дисципліною студенти повинні оперувати знаннями, навичками та вміннями, отриманими у ході вивчення курсів: Основи германської філології, світова література та основи літературознавства і фольклору, Практичний курс англійської мови.

Компетентності, яких набуває здобувач:**Загальні компетентності:**

Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел.

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності:

Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Результати навчання:

Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній і письмовій формі, в різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

Знати і розуміти основні поняття, теорії і концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	2	3	4
1	ПР Види комунікації	2	2
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	3	5
2	ПР Міжкультурна комунікація	2	2
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	3	5
3	ПР Шість фундаментальних визначень культурних відмінностей	2	2
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	3	5
4	ПР Стратегії міжкультурної комунікації	2	
	СР 1) Виконання вправ.	3	5

	2) Додаткове читання.		
5	ПР Тактика усунення міжкультурних бар'єрів	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	3	5
6	ПР Довідник з міжнародного бізнесу	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	3	5
7	ПР Переговори	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	4	5
8	ПР Вирішення конфліктів у полікультурному середовищі	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	4	5
9	ПР Вирішення загальних проблем	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	4	5
10	ПР Вирішення проблем під час переговорів	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	4	5
11	ПР Раса. Етнічність та комунікація	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	4	5
12	ПР Діалект	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	4	5
13	ПР Основні принципи невербальної комунікації	2	
	СР 1) Виконання вправ.	4	6

	2) Додаткове читання.		
14	ПР Види невербальної комунікації	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	4	6
15	ПР Діалект і білінгвізм	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	4	6
16	ПР Порівняння культур	2	
	СР 1) Виконання вправ. 2) Додаткове читання.	4	6
Разом	Практичні	32	6
	СР	58	84
	Усього	90	90

Методи навчання:

МН1 – комунікативний метод (здійснення інтерактивної діяльності, навчальна дискусія, пояснення);

МН2 – практичний метод (виконання практичних завдань, написання наукових робіт);

МН3 – аудіо-візуальний метод (зорова невербальна наочність, сприйняття мови на слух: ілюстрації, аудіо, відео).

МН4 – метод спостереження (цілеспрямоване сприйняття мовних та мовленнєвих явищ, їх імітація та практична реалізація);

МН5 – самостійна робота як метод навчання (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу з метою його практичного використання).

Форми та методи оцінювання:

ФМО1 – міжсесійний контроль (попередня перевірка, поточна перевірка)

ФМО2 – підсумковий контроль (залік)

ФМО3 – усний контроль (бесіда)

ФМО4 – письмовий контроль (контрольні роботи, індивідуальні завдання)

ФМО5 – тестовий контроль (стандартизовані тести, підсумкові комплексні тести)

ФМО7 – практична перевірка (презентації виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах)

ФМО8 – методи самоконтролю і самооцінки

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

Поточний контроль здійснюється протягом семестру за всіма темами навчальної дисципліни. Кожна тема оцінюється за 100-бальною шкалою з урахуванням результатів виконання практичних завдань, усних відповідей, тестування, самостійної роботи та інших видів навчальної діяльності, передбачених робочою програмою.

Розподіл вагових балів між темами наведено в таблиці.

Поточний контроль																Разом за дисципліну
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	100
6	8	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	8	6	6	6	

Для формування підсумкової оцінки поточного контролю оцінка за кожен тему визначається за 100-бальною шкалою та переводиться у ваговий бал відповідно до максимального вагового бала, встановленого для відповідної теми в таблиці. Сума максимальних вагових балів за всі теми становить 100 балів.

Підсумкове оцінювання

1. Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2. Залік виставляється за результатами поточного контролю. Підсумкова оцінка визначається як сума вагових балів, отриманих здобувачем вищої освіти за всіма темами навчальної дисципліни, та переводиться у національну шкалу й шкалу ECTS відповідно до чинного Положення про оцінювання результатів навчання в університеті.

3 Умовою отримання заліку є середня оцінка за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою – не нижче 60 балів.

За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали. Додаткові бали додаються до розрахованої підсумкової оцінки. Загальна кількість балів після нарахування додаткових балів не може перевищувати 100 балів.

Кількість додаткових балів за виконання індивідуальних завдань та участь у наукових заходах визначається відповідно до пункту 5.8.2 Стандарту ХНАДУ «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» СТБНЗ 90.1-02:2023. Загальна кількість додаткових балів за індивідуальні завдання не може перевищувати 20 балів (п. 5.8.3).

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, можуть бути визнані та враховані під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до чинних нормативних документів університету https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/user_upload/stvnz_83.1-02_2022.pdf

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов’язковим повторним курсом)

Політика академічної доброчесності

Під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85.1-02.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

Рекомендована література:

1. Базова література

1.1. Саєнко Н.В., Монеv В. Theory and Practice of Cross-cultural Communicationю: навч. посібник. ХНАДУ, 2026. 183 с.

1.2. Ступак І. Методичні рекомендації до курсу «Проблеми міжкультурної комунікації». Одеса, 2022. 60 с.

2. Допоміжна література:

2.1. James A. Banks, Cherry A. McGee Banks Multicultural Education: Issues and Perspectives, 10th edition, 2019, 384 p.

3. Інформаційні ресурси:

3.1. Курс розмовної англійської мови
https://www.youtube.com/playlist?list=PL7A12je0LT5WM1YQfSMI2wYN5ao9f_VRs

3.2. Теорія і практика міжкультурної комунікації <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4174>

Розробник
силабусу навчальної
дисципліни:

Наталія САЄНКО

Завідувач кафедри іноземних
мов:

Анастасія ПТУШКА